

Висновки. Ефективність виробничої діяльності залежить від багатьох факторів, головними з яких є: чисельність працівників, розмір капіталу. Наша модель є адекватною і тому її можна використовувати для аналізу і прогнозування на перспективу.

Список використаних джерел

1. Адамець Ф. Ф., Вергунов В. А., Вергунові І. Н. Основы математического моделирования агробиопроцесов. – К.: Нора-принт, 2005. – С. 372.
2. Колемаев В. А. Эконометрика – М.: Инфра-М. – 2005 – С. 160.
3. Лугін О. Є., Білоусова С.В., Білоусов О. М. Економетрія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 252 с.

Annotation. In the article influence of quantity of workers and size of capital is reasonable on efficiency of activity of agricultural enterprises.

Key words: realization of products, quantity of workers, capital, efficiency.

41

УДК 338.534

О.С. Гіджельіцька, аспірант НУХТ

**ДЕЯКІ НАПРЯМКИ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ**

У статті розглянуто важливість енергозбереження для України, часткової заміни традиційного енергоспоживання на альтернативне, формування енергетичної стратегії країни, ефективність використання поновлюваних джерел енергії для підприємства. Зокрема, проаналізовано потребу збільшення частки використання біопалива, вітро- та гідроенергетики.

Ключові слова: енергозбереження, біопаливо, енергія вітру, гідроенергетика, енергетична стратегія.

Ступінь розвитку економіки та рівень життя населення будь-якої країни безпосередньо пов'язані з кількістю енергії, що споживається. Тому актуальним питанням постає ефективне використання енергетичних ресурсів, розробка новітніх технологій та проведення організаційно-технічних й економічних заходів з енергозбереження. Згідно Закону України, енергозбереження – це діяльність (організаційна, наукова, практична, інформаційна), спрямована на раціональне використання та економне витрачання первинної та перетвореної енергії і природних енергетичних ресурсів в національному господарстві і яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів [1].

Оскільки Україна відноситься до енергодефіцитних країн, яка задовольняє свої потреби в паливно-енергетичних ресурсах за рахунок власного їх видобутку менш, ніж на 50%, то виникає потреба дослідження особливостей енергетичного комплексу і активної реалізації енергозберігаючої політики.

Розвинені країни світу використовують приблизно 14% поновлюваної енергії, або навіть більше (так, у Фінляндії – 26%, Швеції – 18%). Для порівняння, в Україні альтернативні джерела енергії в загальному балансі енергоспоживання становлять лише 0,7% [3]. Тому стратегічним завданням енергетики є впровадження енергозберігаючих технологій, зокрема використання альтернативних джерел енергії. До них можна віднести: торф, горючі сланці, природні бітуми, гази вугленосних відкладень, водорозчинні гази, нафта і газ в породах з низькою проникністю, гідрати вуглеводневих газів, геотермальна енергія, енергія сонця, вітру, океану, біоенергія, енергія малих річок, воднева енергія, енергія силікатів, паливних елементів і вторинні енергоресурси.

Надмірне споживання паливно-енергетичних ресурсів не збільшує їх корисність для споживача, проте вони шкідливо впливають на навколишнє середовище і безповоротно втрачаються. Натомість використання геотермальних, сонячних, вітрових, припливних та інших електростанцій в порівнянні з тепловими є екологічно чистішим; а кінцеві продукти використання біопалива легко розкладаються і не шкодять навколишньому середовищу.

Серед великої кількості напрямків енергозбереження можна виділити такі способи використання поновлюваних джерел енергії:

1. Біопаливо, що може бути найкращою альтернативою традиційному паливу, так як сировиною для нього виступають сільськогосподарські продукти та органічні відходи національного походження. Продукція, яку вирощують для використання як біопаливо, включає кукурудзу і сою, льон та ріпак, цукровий очерет і пальмову олію. Розкладена мікроорганізмами продукція промисловості, сільського господарства, лісоводства та побутові відходи також можуть використовуватися для отримання біоенергії (наприклад, солома, лісоматеріал, добриво, рисове лушпиння, стічні води і залишки продуктів харчування). Ці продукти перетворюються на біогаз через анаеробне травлення.

Таке паливо є екологічно чистим, проте поки що досить дорогим. Станом на 2007 рік згідно розрахунків Інституту цукрового буряка УААН і НТЦ «Біомаса» (м. Київ), собівартість біодизеля у нашій країні складала 0,42 євро/л, біоетанолу – 0,67 євро/л. Вартість біопалива можна зменшити, якщо збільшити обсяги його виробництва. Тому планується, що до 2030 року посівні площі в Україні під продовольчими та енергетичними культурами стрімко розширяться і співвідношення між ними буде таким: 80% – продовольчі, 20% – енергетичні.

В Україні сільське господарство для виробництва продуктів харчування може обходитися дизельним паливом або біопаливом, що можна виробляти із цукрових буряків, соломи, ялинової гілки, ріпаку [4]. За оцінками фахівців,

країна може одержувати приблизно 40 млрд. м³ синтез-газу в рік з бурого вугілля, торфу, відходів деревообробки й сільського господарства, що еквівалентно 25 млрд. м³ природного газу. Цей показник перевищує обсяг блакитного палива власного видобутку [5].

2. Використання енергії вітру. Перевагами цього ресурсу є екологічна безпечність, поновлюваність, неімпортваність та безкоштовність отримання. При цьому, його «видобування» не шкодить докільку та здоров'ю людей, не створює ризику для життя та не спотворює ландшафт. Цей вид енергії використовується більш ніж в 30 країнах світу.

Світова вітроенергетика розвивається нині досить бурхливими темпами. Вона забезпечує понад 10 мільйонів будинків у 37 країнах світу. Лідерами у використанні енергії вітру є Німеччина, США, Іспанія, Індія. Данія, наприклад, до 2020 р. планує довести частку використання енергії вітру в національному енергобалансі до 50%, Німеччина – до 30%, США – до 25%.

По даним дослідної інформації Української вітроенергетичної асоціації (УВЕА), за роки незалежності (1991-2009 рр.) в країні встановлено біля 1170 вітроагрегатів потужністю до 10 кВт.

Основна частина вітроагрегатів, що використовуються на електростанціях, починає виробляти електроенергію при швидкості вітру 5 м/с. Саме такою є середньорічна швидкість вітру в Карпатському, Причорноморському, Приазовському, Донбаському, Західно-Кримському, Східно-Кримському регіонах країни. Сьогодні в Україні працює шість вітрових електростанцій: Аджигольська, Асканієвська, Донузлавська, Новоазовська, Сакська й Трускавецька ВЕС. Їхня загальна потужність, що генерується, становить трохи більше 70 МВт. Це менше одного енергоблоку теплової електростанції. Реальною перспективою для України є створення вітрових потужностей, які генеруються, в розмірі 16 000 МВт (в еквіваленті це 16 атомних енергоблоків).

3. Гідроенергетика. В Україні гідроелектростанції посідають третє місце після теплових та атомних. Сумарна встановлена потужність ГЕС України нині становить 8% від загальної потужності об'єднаної енергетичної системи країни. Середньорічний виробіток електроенергії гідроелектростанціями дорівнює 10,8 млрд. кВт/год. Економічні та технічні можливості використання гідроенергоресурсів України дорівнюють близько 20 млрд. кВт/год., а використовується не більше 50%. Основний використовуваний потенціал зосереджений на ГЕС Дніпровського каскаду (потужність – 3,8 ГВт, виробіток – 9,9 ГВт/год). Окрім ГЕС і ГАЕС, в Україні експлуатуються 49 малих ГЕС, які виробляють понад 200 млн. кВт/год електроенергії. Але вони мають недоліки: швидке зношення обладнання, пошкодження споруд, замулення водосховищ, недостатнє використання засобів автоматики.

Подальший розвиток гідроенергетики потребує реконструкції і технічного вдосконалення гідровузлів. Це питання може вирішитися через стратегічне залучення інвестицій. Гідропотенціал кожної повноводної гірської річки Закарпаття оцінюється в 650-1000 кВт/год електроенергії, що дозволяє забезпечити електроенергією щодня близько 350 будинків. Державні чи приватні

інвестиції в будівництво порядку 40 ГЕС таких типів дали б можливість краю бути на власному, автономному енергозабезпеченні.

В Україні розроблено «Енергетичну стратегію на період до 2030 р.». При активному її впровадженні можна отримати значну економію у витратах виробництва і скоротити споживання традиційних енергоносіїв на 35-40% протягом 3-5 років. За належної підтримки влади, розвитку інноваційної системи у науково-технологічній сфері енергетичного спрямування ця програма допоможе забезпечити енергетичну незалежність України.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про енергозбереження» №74/94-ВР від 1.07.1994р.
2. Дишлюк, С. М. Економічні аспекти виробництва ріпаку як стратегічної культури енергетичного сектору Росії та України / С. М. Дишлюк // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №9 (87). – С. 49-58.
3. Ермілов, С. Енергетична стратегія України на період до 2030 року: проблемні питання змісту та реалізації / С. Ермілов // Дзеркало тижня. – 2006. – №20 (599). – С. 2.
4. Продіус, О. І. Основні напрямки енергозбереження в Україні в контексті світових тенденцій розвитку// Труды Одесского политехнического университета. – 2009. – №1(31).
5. Франчук, І. А. Світові тенденції розвитку ринків енергозабезпечення і систем їх державного регулювання / І. А. Франчук // Економіка та держава. – 2008. – №12. – С. 66-68.

Annotation. *The article discusses the importance of energysaving for Ukraine, partial replacement of traditional energy by alternative, development of energy strategy of Ukraine, the effectiveness of renewable energy for companies. In particular, analyzed some ways to increase using of biofuels, wind and hydropower.*

Key words: *energy, biofuels, wind energy, hydropower, energy strategy.*

42

УДК 338.48

А.В. Годованюк, викладач, ПВНЗ «Європейський університет», Кам'янець-Подільська філія

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Основний завданням розвитку туризму в Україні є формування сучасної маркетингової стратегії просування туристичного продукту на внутрішньому й міжнародному ринках, що спонукує державну політику України в туристичній галузі.

301